

Hlavná kontrolórka obce Východná Ing. Martina Harichová

Číslo spisu: OUVCH-S2021/00341

Číslo záznamu: R2021/000859

Vo Východnej 30.11.2021

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky obce Východná k návrhu rozpočtu obce Východná na rok 2022 a roky 2023-2024

predložené v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“), ktorým je uložené hlavnému kontrolórovi vypracovať odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce pred jeho schválením.

I. Zákonnosť návrhu rozpočtu

Predložený návrh rozpočtu Obce Východná na rok 2022 a na roky 202-2024 (ďalej len „návrh rozpočtu“) je spracovaný v súlade so zákonmi a zohľadňuje príslušné ustanovenia nariadení obce, ktoré súvisia s rozpočtom a to:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“),
- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“),
- zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.564/2004 Z.z.“),
- nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“),
- zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“),
- zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“),
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 493/2011 Z. z.“)
- platnou rozpočtovou klasifikáciou - Metodického usmernenia MF SR č. MF-010175-2004-42 zo dňa 8.12.2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie,
- všeobecne záväznými nariadeniami obce Východná uvedenými v bode č. II. tohto stanoviska.

Návrh rozpočtu je v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. v spojení s § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. spracovaný na 3 rozpočtové roky ako strednodobý nástroj finančnej politiky obce ako územného celku. Návrh rozpočtu v súlade s ustanovením § 9 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. na nasledujúci druhý a tretí rok v rámci jednotlivých finančných ukazovateľov nemá záväzný charakter a na úseku kapitálových výdavkov sú v ňom rozpočtované investičné aktivity v obci v minimálnom rozsahu, čím sú rozpočty týchto rokov zostavené výrazne prebytkovo. Týmto sa ponecháva dostatočný priestor na rozhodovanie o rozvoji obce pre ďalšie roky. Návrh rozpočtu obce za kontrolované obdobie bol zostavovaný ako viacročný na roky 2022-2024 s uvedením výšky rozpočtu, uvedením povinných údajov o schválenom rozpočte na bežný rozpočtový rok, údajoch o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údajoch o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. a čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z.. Obec rozpočet zostavovala v programovej štruktúre, avšak programový rozpočet neobsahuje v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce, čo je základným zmyslom a atribútom programového rozpočtovania.

II. Východiskový rámec návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 MF/005766/2021-411 vydanéj v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z.

Pri zostavení návrhu rozpočtu obce sa vychádza z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024, ktorý bol medzitým schválený vládou Slovenskej republiky 14.10.2021 a z finančných vzťahov štátneho rozpočtu na rok 2022 k rozpočtom obcí, ktorými sú podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie dotácie v súlade s platným zákonom o štátnom rozpočte na rok 2022.

Návrh rozpočtu vychádza z očakávaného vývoja hospodárenia obce za aktuálny rok 2021 a zo skutočného hospodárenia a dosiahnutých ekonomických výsledkov obce v minulých rozpočtových rokoch.

Návrh rozpočtu obce zahŕňa v príjmovej aj výdajovej časti financovanie kompetencií štátnej správy prenesených na obec na úsekoch prevádzky základnej školy, stavebného poriadku, životného prostredia, matriky, registra obyvateľstva, dopravy, a to na základe všeobecne záväzných právnych predpisov ustanovujúcich povinnosť štátu financovať tieto prenesené kompetencie. Na úseku školstva návrh rozpočtu obce zahŕňa financovanie tzv. originálnych kompetencií v súlade s ustanovením § 6 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. a v súlade s navrhovaným Všeobecne záväzným nariadením č. 2/2021 o financovaní škôl a školských zariadení v obci Východná (ďalej len „VZN č. 2/2021“).

Návrh rozpočtu obce na roky 2022 – 2024 sa v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. vnútorne člení na bežné príjmy a bežné výdavky t.j. bežný rozpočet, kapitálové príjmy a kapitálové výdavky t.j. kapitálový rozpočet a finančné operácie.

Návrh rozpočtu je predkladaný ako prebytkový pre rok 2022 s bilanciou príjmov vo výške 2.139.244 eur a výdavkov vo výške 2.134.786 eur vrátane finančných operácií, pri stave prebytkového bežného rozpočtu, schodkovom výsledku kapitálového rozpočtu a finančným zabezpečením tohto schodku v roku 2022 prostriedkami z rezervného fondu a z prebytku bežného rozpočtu.

Návrh rozpočtu na rok 2022-2024 vo finančnom vyjadrení podľa druhu rozpočtu v eur: Tab. č. 1

Názov	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Príjmy			
1-bežný rozpočet	1 783 744	1 830 922	1 893 877
2-kapitálový rozpočet	500	0	0
3-finančné operácie	355 000	0	0
Príjmy spolu	2 139 244	1 830 922	1 893 877
Výdaje			
1-bežný rozpočet	1 634 286	1 598 436	1 598 436
2-kapitálový rozpočet	500 500	0	0
3-finančné operácie	0	0	10 772
Výdaje spolu	2 134 786	1 598 436	1 609 208
Výsledok hospodárenia bežného rozpočtu	149 458	232 486	295 441
Výsledok hospodárenia kapitálového rozpočtu	-500 000	0	0
Výsledok rozpočtu obce v roku	-350 542	232 486	295 441
Výsledok finančných operácií	355 000	0	-10 772
Celkový výsledok rozpočtu obce	4 458	232 486	284 669

Rozpočet na rok 2022 bude po schválení Obecným zastupiteľstvom vo Východnej záväzný a pre roky 2023 a 2024 bude orientačný.

Príjmová časť rozpočtu

Príjmová časť návrhu rozpočtu vo všetkých 3 rokoch počíta so všetkými druhmi príjmov, ktoré sú v podmienkach obce aktuálne vo výške zodpovedajúcej očakávanej skutočnosti. V danom prípade ide najmä o zabezpečenie príjmov v zmysle:

- zákona č. 564/2004 Z. z., podľa ktorého patrí obciam 70,0 % -tný výnos z týchto daní,
- Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2020 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej „len VZN č.4/2020“),
- Všeobecne záväzného nariadenia 1/2011 o spôsobe určenia úhrady, výšky úhrady a spôsobe platenia úhrady za opatrovatelskú službu poskytovanú obcou Východná na jej území v znení Všeobecne záväzného nariadenia 1/2012 a 1/2017 (ďalej len „VZN č. 1/2011“),

- Všeobecne záväzného nariadenia č. 1/2008 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je Obec Východná v znení Všeobecne záväzného nariadenia 2/2013, 4/2014, 2/2019 a 3/2019 (ďalej len VZN č. 1/2008),
- uzatvorených nájomných zmlúv,
- zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- schválených resp. očakávaných transferov obce na prenesený výkon štátnej správy.

Bežné príjmy rozpočtu: V návrhu rozpočtu na rok 2022 obec počíta s príjmami z výnosu na dani z príjmov v čiastke 858.531 eur, čo je čiastka o 85.479 eur vyššia ako bola plánovaná v schválenom rozpočte na rok 2021 podľa odhadov založených na prognóze Ministerstva financií SR. Túto čiastku považujem za primeranú a zodpovedajúcu očakávanému vývoju výnosu daňových príjmov. Ministerstvo financií SR doteraz nezverejnilo východiskové údaje pre určenie podielu obcí na výnose dane z príjmov. Obec túto výšku odhadlo z podkladov získaných prostredníctvom ZMOS a z čiastky určenej v návrhu štátneho rozpočtu pre obce schváleného vládou SR podľa vzorca ustanoveného v zákone, počtu obyvateľov k 1.1.2021, počtu detí a žiakov škôl a školských zariadení zriadených na území obce k 15.9.2021 a počtu občanov obce starších ako 62 rokov. Je dôležité, aby obec priebežne sledovala plnenie výnosu z tejto dane a včas vykonala prípadné rozpočtové opatrenia, ak by jej vývoj nebol priaznivý.

Daňové príjmy na rok 2021 sú rozpočtované v súlade s VZN č. 4/2020. Ostatné príjmy obce a škôl sú rozpočtované podľa aktivít skutočného plnenia v predchádzajúcich obdobiach, platných zmluvných vzťahov a očakávaných transferových platieb v súlade s všeobecne záväznými predpismi na prenesený výkon štátnej správy.

Bežné príjmy v eur sú rozpočtované takto:

Tab. č. 2

Zdroj bežných príjmov	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Príjmy ZŠ	0	15600	15600	15600
Príjmy MŠ	0	13431	0	0
Výnos dane z príjmov	808142	858531	919140	982095
Daň z pozemkov	202000	202000	202000	202000
Daň zo stavieb	61000	61000	61000	61000
Daň z bytov	329	329	329	329
Daň za psa	1100	1100	1100	1100
Daň z ubytovania	500	150	150	150
Daň za komunálne odpady (KO)	25000	30000	30000	30000
Odvod zo zisku PSBUV	2000	2000	2000	2000
Prenájom pozemkov FVV, Ovenálie	17000	17000	17000	17000
Prenájom pozemkov	300	300	300	300
Prenájom pozemkov - predajné miesto	500	3500	3500	3500
Prenájom budov, garáží	10000	10000	10000	10000
Prenájom budov, objektov AMF	100	12000	12000	12000
Prenájom Humna	1500	1500	1500	1500
Prenájom KIC	4500	4500	4500	4500
Prenájom HD	500	500	500	500
Správne poplatky	0	4500	4500	4500
Správne poplatky	4500	0	0	0
Za predaj výr. tovarov a služieb	8000	8000	8000	8000
Služby, FFV NOC	8000	5000	5000	5000
Služby kultúr. podujatia	8000	8000	8000	8000
Opatrovateľská služba	2500	3000	3000	3000
Obecný rozhlas	320	350	350	350
Kopír., fax, ostatné	300	300	300	300
Za stravné od zamestnancov	0	3000	3000	3000
Za znečisťovanie ovzdušia	0	200	200	200
Z odvodov lotérií a hier	18	50	50	50
Z dobropisov	335	0	0	0
Z pokút a priestupkov	128	0	0	0
Dotácia -Vojnové hroby	9000	0	0	0
Dotácia na ochranu proti požiarmi	3000	3000	3000	3000
Dotácia na školstvo špecifiká	955	0	0	0

Dotácia na školstvo od OŠU-NORM				
Dištančná výučba	1000	0	0	0
Dotácia na školstvo od OŠU	474957	505725	505725	505725
Dotácia na RP	1000	1000	1000	1000
Obedy zdarma ZŠ	24450	0	0	0
Dot. HN, školské potreby MŠ	116	0	0	0
Dot. HN, školské potreby ZŠ	0	0	0	0
Obedy zdarma MŠ	4032	0	0	0
ZŠ vzdelávacie poukazy	3014	0	0	0
Spolu múdrejší projekt ZŠ	1350	0	0	0
Transfer zo ŠR pre MŠ predškola	2236	0	0	0
Dotácia na školstvo učebnice	3084	0	0	0
Dotácia na mimoriadne odmeny OŠU	0	0	0	0
Dotácia COVID OCÚ	34990	0	0	0
Dotácia na školstvo Letná škola	1200	0	0	0
ZŠ Asistent učiteľa	24384	0	0	0
ZŠ SZP	1100	0	0	0
Transfer zo ŠR pre MŠ špecifika	200	0	0	0
UPSVaR-§50j,§54 - ESF	6781	0	0	0
UPSVaR - §50j,§54 - ŠR	1197	0	0	0
FNPU S knihou v ruke	1100	0	0	0
Dotácia na matriku	4042	4019	4019	4019
Dotácie SODB 2021	4679	0	0	0
Dotácia na životné prostredie	210	210	210	210
Dotácia na dopravu	93	93	93	93
Dotácia stavebný úrad	3107	3110	3110	3110
Dotácia - evid. obyv. register adres	746	746	746	746
Spolu bežné príjmy	1778595	1783744	1830922	1893877

Kapitálové príjmy rozpočtu: Rozpočtované kapitálové príjmy na roky 2022 počítajú s prostriedkami získanými z vlastných zdrojov z plánovaných predajov pozemkov.

Kapitálové príjmy v eur sú rozpočtované takto:

Tab. č.3

Zdroj kapitálových príjmov	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Predaj budov	15000	0	0	0
Predaj pozemku	500	500	0	0
Spolu kapitálové príjmy	15500	500	0	0

Príjmové finančné operácie: V roku 2022 je prostredníctvom príjmových finančných operácií zapojené do rozpočtu použitie rezervného fondu obce vo výške 355.000 eur, z ktorého budú financované kapitálové výdavky. Konštatujem, že plánované použitie rezervného fondu v roku 2022 je v súlade s rozpočtovými pravidlami.

Do návrhu rozpočtu sú zapojené všetky zdroje, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ďalších interných predpisov obce. Predložený návrh dáva reálny predpoklad naplnenia príjmovej časti rozpočtu pre rok 2022 ako aj roky 2023 - 2024. Je však potrebné systematicky sledovať a hodnotiť stav plnenia príjmov rozpočtu aj vzhľadom na vývoj pandémie koronavírusu, prijímať včas opatrenia k zabezpečeniu úhrady miestnych daní a miestneho poplatku ako aj ostatných položiek príjmov rozpočtu.

Výdavková časť rozpočtu

Návrh rozpočtu bežných výdavkov vytvára podmienky tvorby prebytku bežného rozpočtu v roku 2022. Na základe analýzy štruktúry bežných výdavkov na originálny výkon na úseku školstva konštatujem, že obec rozpočtuje vyšší objem finančných prostriedkov ako získa zo 40 %-tného podielu obce na dani z príjmu fyzických osôb, a to v čiastke 68.087 v MŠ, ŠKD, ŠJ.

Rozpočet základnej školy pre rok 2022 je zostavený vo výške očakávanej dotácie na tento prenesený výkon štátnej správy a mal by postačovať na financovanie jej prevádzky.

Na úseku odpadového hospodárstva napriek zvýšeniu sadzby za miestny poplatok od 1.1.2021 zostáva skutočnosť, že príjmy z miestneho poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady nepostačujú na úhradu výdavkov. V roku 2022 je táto čiastka 30.000 eur, za rok 2021 je to 25.000 eur a za rok 2020 je to 20.446 eur. Aby sa stav hospodárenia na tomto úseku vyrovnal, musela by obec zvýšiť poplatok z doterajších 15 eur za osobu a rok podľa VZN č. 4/2020 na cca 33,73 eur za osobu, nakoľko podľa dnešnej legislatívy separovanie nie je na náklady obce. Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov platný a účinný od 1.1.2016 vo svojom ustanovení v § 81 ods. 12 ukladá obci povinnosť stanoviť výšku miestneho poplatku za odpady vo výške skutočných nákladov na nakladanie s ním, čo sa v obci nedodržiava. Na tomto úseku obec priebežne neupravovala výšku poplatku napriek stúpajúcim výdajom na ich zlikvidovanie. S účinnosťou od 1.1.2020 začala obec rozdiel dorovnávať so zreteľom na finančné zaťaženie občanov tak, aby neprímerané zvýšenie poplatku nepotlačilo záujem odpad separovať.

Pre obec v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. vyplýva povinnosť postupného znižovania rozpätia najnižšej a najvyššej sadzby daní zo stavieb a daní z bytov na 10 násobok. V zmysle VZN č. 4/2020 má obec Východná rozdiel medzi najnižšou a najvyššou sadzou dane zo stavieb 42 násobok. Tento násobok je v zmysle platnej legislatívy potrebné zosúladiť najneskôr pri určení sadzieb daní za zdaňovacie obdobie roku 2024. V súlade so zákonnými podmienkami uvedeného zákona je potrebné v nasledujúcom období urobiť nevyhnutné opatrenia v rámci daňovej politiky. Výška jednotlivých sadzieb daní je výhradne v kompetencii obecného zastupiteľstva.

V členení podľa ekonomickej klasifikácie je štruktúra bežných výdavkov v eur nasledovná:
Tab. č. 4

Položka bežných výdavkov	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
mzdy	152 991	160 290	160 290	160 290
poistné za zamestnávateľa	54 839	68 465	67 565	67 565
cestovné	300	1 200	1 200	1 200
energie	58 126	62 980	62 980	62 980
materiál	53 752	50 743	50 743	50 743
dopravné	7 290	12 310	12 310	12 310
údržba	11 512	23 810	23 810	23 810
nájom	4 025	5 200	5 200	5 200
služby	70 359	87 284	87 284	87 284
transfery bez VPS	39 755	59 825	24 875	24 875
transfer VPS	238 000	242 450	242 450	242 450
dotácie školstvo	820 927	859 729	859 729	859 729
Spolu bežné výdavky	1 511 876	1 634 286	1 598 436	1 598 436

Obec vynakladá najviac finančných prostriedkov na osobné výdavky, ktoré tvoria bez školstva a VPS 43% rozpočtu obce. V tejto oblasti nie je významný priestor na ich znižovanie, nakoľko nenárokové zložky mzdy tvoria primeraný podiel (15% z mzdových výdavkov). Počet zamestnancov úradu a služieb obce je s ohľadom na vykonávanú agendu a práce, ktoré zabezpečujú, skôr podhodnotený. Rozpočet je zostavený na aktuálny stav zamestnancov. Nárast miezd v roku 2022 sa neplánuje a sú rozpočtované na úrovni očakávanej skutočnosti roku 2021 bez valorizácie tarifných platov, ktorá nie je plánovaná ani vo výdavkoch verejnej správy v štátnom rozpočte na rok 2022. Podľa funkčnej klasifikácie výdavkov podľa tab. č 7 je preukazné, že najviac výdavkov vynakladá obec z rozpočtu na vzdelávanie a všeobecné verejné služby.

Výdavky na školstvo sú v návrhu rozpočtu zapracované len na úrovni výdavkov pre MŠ, ŠKD a ZŠ, pričom podľa funkčnej klasifikácie výdavkov obec zabezpečuje na úseku školstva aj školské stravovanie, ktoré je povinná sledovať osobitne. Na základe uvedeného za účelom verného obrazu rozpočtovania by mala obec uvádzať v návrhoch ukazovateľov rozpočtu na úseku školstva výdavky v štruktúre funkčnej klasifikácie a na úrovni ekonomickej klasifikácie aspoň na úrovni položiek mzdy, odvody, tovary a služby a transfery.

Predložený návrh výdavkovej časti bežného rozpočtu roku 2022 vytvára podmienky plynulého financovania originálnych kompetencií obce ako aj na obec prenesených pôsobností z orgánov štátnej

správy. Sú v ňom zapracované všetky výdavky, ktoré možno očakávať v podmienkach obce a zmluvne dohodnutých záväzkov v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z., údržba majetku a dotácie, ktoré môže obec poskytnúť podľa § 7 ods. 4 uvedeného zákona a podľa Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2018 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu obce, ktoré sú celkom rozpočtované vo výške 35.650 eur.

Prehľad návrhu rozpočtovaných dotácií v eur:

Tab. č. 5

Prijímateľ dotácie	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Telovýchovná jednota Družstevník Východná, Východná	15500	22 000	0	0
Slovenský zväz chovateľov ZO, Martin	200	200	0	0
Jednota dôchodcov na Slovensku základná organizácia Východná	700	700	0	0
Miestny odbor Matice slovenskej, Východná 37	500	600	0	0
Občianske združenie Čierny Váh, Východná 3022	2350	1 500	0	0
Cirkevný zbor ECAV na Slovensku, Východná 616-za opatrovateľskú službu	11200	10 650	10 700	10 700
Spolu dotácie	30 450	35 650	10 700	10 700

Návrh výdavkov kapitálového rozpočtu pre rok 2022 a pre roky 2023-2024 s porovnaním s očakávanou skutočnosťou v roku 2021 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prehľad kapitálových výdavkov v eur:

Tab. č. 6

Kapitálové výdavky	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Nákup osobných automobilov OCÚ	0	15000	0	0
Dažďová kanalizácia Farská ul.+parkoviská	132948	0	0	0
Rekonštrukcia MK-Jelenká, Mlynská, Kokavská, Krivánska	0	60000	0	0
Rekonštrukcia dažďovej kanalizácie "BUJAČKA"	0	20000	0	0
Veľká krivánska cesta - rekonštrukcia	33881	0	0	0
Nákup vozidla TKO	0	67500	0	0
Kapitálový transfer VPS-Mulčovač	8000	0	0	0
Nákup pozemkov	0	500	0	0
Územný plán obce	0	7000	0	0
Kamerový systém Prevencia kriminality	345	0	0	0
Dopravné značenie	0	3500	0	0
Kamerový systém Prevencia kriminality	310	0	0	0
Projektová dokumentácia	0	10000	0	0
Prístavba Výrobnej haly	86332	0	0	0
Prístavba Hasičskej zbrojnice	125001	0	0	0
Oprava, renovácia chodníkov	2640	0	0	0
Individuálna bytová výstavba	0	30000	0	0
Nákup Závlaha ihriska TJ	0	17000	0	0
Interiérové vybavenie KVC	3489	0	0	0
Verejné toalety AMF	0	20000	0	0
Obnova Pamätníka padlých	7805	0	0	0
Prístavba MŠ	0	150000	0	0
Revitalizácia záhrady ZŠ	0	100000	0	0
Spolu kapitálové výdavky	400751	500500	0	0

Na použitie vyššie uvedených kapitálových výdavkov podľa účelu uvedeného v tab. č. 6 budú použité kapitálové príjmy rozpočtu v roku 2022 vo výške 500 eur z predaja pozemkov a vo výške 355.000 eur sú na kapitálové výdavky do rozpočtu zapojené aj zdroje rezervného fondu. Ostatné kapitálové výdavky vo výške 145.000 eur sú kryté bežnými príjmami obce.

Programy rozpočtu

Predložený návrh rozpočtu je zostavený ako programový, t. j. spracovaný prostredníctvom 10 programov. Zadefinovaná štruktúra jednotlivých druhov programov rešpektuje kompetenčný rámec obce ako subjektu samosprávy daný zákonom č. 369/1990 Zb. a zákonom č. 583/2004 Z. z. Programový rozpočet neobsahuje v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce, čo je základným zmyslom a atribútom programového rozpočtovania.

Prehľad výdavkov v eur podľa programového rozpočtu obce je nasledovný:

Tab. č. 7

Funkčná klasifikácia výdavku	očakávaná skutočnosť 2021	rozpočet 2022	rozpočet 2023	rozpočet 2024
Všeobecné verejné služby (OcÚ, poslanci, matrika, evidencia obyvateľstva)	225 654	273 575	262 675	262 675
Finančné služby	34 990	0	0	0
Verejný poriadok a ochrana (dobrovoľný hasičský zbor)	44 259	51 279	51 279	51 279
Služby občanom (cestná doprava, údržba komunikácií)	4 592	6 593	6 593	6 593
Životné prostredie (odpady)	238 700	245 160	245 160	245 160
• v tom odpady	50 000	53 000	53 000	53 000
• transfer VPS	188 000	189 450	189 450	189 450
Rozvoj obce (údržba budov a objektov, stavebný úrad, verejné osvetlenie, rozhlas, kamerový systém)	42 793	28 810	28 810	28 810
Aktivačné práce (správa a údržba verejných priestranstiev a budov)	6 300	6 700	6 700	6 700
Šport, kultúra, náboženstvo	81 461	150 790	125 790	125 790
Vzdelávanie	820 927	859 729	859 729	859 729
Sociálne zabezpečenie	12 200	11 650	11 700	11 700
Spolu bežné výdavky	1511876	1634286	1598436	1598436

Použitie príjmov z predaja majetku

Navrhovaná príjmová časť kapitálového rozpočtu na rok 2022 z predaja majetku obce je v plnom rozsahu použitá na kapitálové výdavky, čo je v súlade s ustanovením zákona č. 583/2004 Z. z. ako aj zákona č. 369/1990 Z.z. v povinnosti zachovania nezmenšenej celkovej hodnoty majetku obce.

Rezervný fond

V návrhu rozpočtu na rok 2022 sú zapojené zdroje z rezervného fondu v čiastke 355.000 eur, ktoré sú rozpočtované výlučne na kapitálové výdavky. K 1.1.2022 je očakávaný zostatok tohto fondu vo výške 75.991,54 eur a po zohľadnení očakávaného prídeltu z výsledku hospodárenia za rok 2021 v rámci finančného vysporiadania rozpočtu v záverečnom účte obce bude navýšený v odhadovanej čiastke 281.874 eur. Po jeho použití v čiastke 355.000 eur plánovaný zostatok rezervného fondu k 31.12.2022 bude vo výške 2.865,54 eur. Ak sa ho obci podarí dosiahnuť, vytvorí sa minimálna rezerva na riešenie prípadných havarijných stavov na majetku v obci. V budúcnosti odporúčam obci zapojiť do rozpočtu zdroje rezervného fondu reálne vytvorené, čím obec nebude viazaná použitím týchto zdrojov až po schválení záverečného účtu.

Hodnotenie návratných zdrojov financovania

Pre rok 2022 sa neplánuje prijatie návratných zdrojov financovania. Celková suma zostatku dlhu obce v zmysle § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. predstavuje výšku **43.090 eur**. Ide o poskytnutú návratnú finančnú výpomoc z Ministerstva financií SR na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Finančné prostriedky bolo potrebné použiť do konca roku 2020 a splácanie návratnej finančnej výpomoci je rozdelené na 4 ročné splátky počnúc rokom 2024.

K 31.12.2022 podľa odhadu očakávanej skutočnosti 2021 možno očakávať ku koncu roku 2022 mieru zadlženia vo výške 2,42 % z bežných príjmov roku 2021 z maximálne možných 60 % a ukazovateľ výšky splátok istiny a úrokov z úverov, ktorý môže dosiahnuť 25 % bežných príjmov predchádzajúceho roka bez dotácií z verejných prostriedkov sa očakáva vo výške 0%.

Vzťahy k organizáciám zriadeným obcou

Súčasťou príjmov a výdavkov návrhu rozpočtu obce na jednotlivé roky sú:

1. rozpočty rozpočtových organizácií zriadených obcou, a to Základnej školy Východná 790 a Materskej školy Východná 715, v súlade s navrhovaným VZN č. 2/2021, ktorým sa pre rok 2022 určujú podmienky financovania škôl a školských zariadení zriadených obcou a v súlade s VZN č. 1/2008, ktorým sa určujú príjmy ktoré platia zákonní zástupcovia detí alebo žiakov na čiastočnú úhradu výdavkov v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec,
2. rozpočet príspevkovej organizáciou Verejnoprospešné služby Východná, Východná 616, vo vzťahu ku ktorej sú v rozpočte obce premietnuté výdavky na rok 2022 rozpočtovaným príspevkom vo výške 242.450 eur.

III. Záver

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákona č. 583/2004 Z. z. ako viacročný rozpočet na roky 2022 – 2024 v programovej štruktúre bez stanovených zámerov a cieľov. Bežný rozpočet je prebytkový a kapitálový rozpočet je schodkový v roku 2022 a vyrovnaný v roku 2023-2024. Schodok kapitálového rozpočtu je vyrovnaný z prebytku bežného rozpočtu a z príjmových finančných operácií.

Rizikom sa môže javiť nenaplnenie prognózy Ministerstva financií SR v oblasti podielových daní a nenapĺňanie položiek miestnych daní a poplatkov a výnosy z majetku obce, ktoré však obec nemá možnosť ovplyvniť.

Konštatujem, že vzhľadom k vysokému zapojeniu prostriedkov z rezervného fondu do financovania obce v roku 2022 a minimálne zapojenie externých zdrojov EÚ a ŠR bude pre obec, ale aj ostatné subjekty zapojené na rozpočet, dôležité sledovať vývoj príjmov a výdavkov obce aj vzhľadom na vývoj ekonomiky ovplyvnený pandemiou koronavírusu s cieľom zabezpečiť dlhodobé udržanie finančnej stability obce.

Z preverenia zadĺženosti obce je zrejmé, že v prípade nevyhnutnej potreby nie je vylúčená možnosť čerpania ďalších návratných zdrojov financovania.

Spracovaný návrh rozpočtu bol v zákonnej lehote zverejnený na úradnej tabuli ako aj internetovej stránke obce Východná (ďalej len obec), a to dňa 26.11.2021, čím boli v súlade s § 9 ods. 2 v spojení s § 6 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. splnené podmienky informovania o jeho obsahu. V zmysle uvedenej právnej normy dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začína plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade. Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Na ostatné podnety nemusí navrhovateľ rozpočtu prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené.

Predkladaný návrh rozpočtu obce pokladám za reálny a udržateľný.

Na základe spracovaného a predloženého odborného stanoviska hlavnej kontrolórky obce Východná k návrhu rozpočtu obce Východná na rok 2022 a roky 2023-2024

odporúčam

Obecnému zastupiteľstvu vo Východnej

schváliť

predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2022 -2024, s tým že ukazovatele rozpočtu obce Východná na rok 2022 sú záväznými ukazovateľmi viacročného rozpočtu a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2023– 2024 nie sú v súlade s § 9 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. záväzné.

Ing. Martina Harichová
hlavná kontrolórka obce, v.r.